

Vergaderjaar 2018–2019

35 210 XII

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII)
voor het jaar 2019 (wijziging samenhangende
met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2019 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1.	Leeswijzer	2
2.	Het beleid	3
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
2.2	De beleidsartikelen	6
2.3	De niet-beleidsartikelen	35
2.4	De agentschappen	40

1. Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor Hoofdstuk XII is gebaseerd op de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) (Kamerstukken II, 2014–2015, 31 865, nr. 66) zijn in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2019 de onderstaande uniforme ondergrenzen opgenomen, welke worden gehanteerd bij het toelichten van de budgettaire gevolgen van beleid. De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan onderstaande tabel worden op het niveau van de financiële instrumenten (en eventueel artikelonderdeel) toegelicht.

Vanuit het oogpunt van uniformiteit en transparantie wordt deze norm gehanteerd om mutaties toe te lichten bij de Eerste suppletoire begroting van 2019 van Infrastructuur en Waterstaat (XII). Dit houdt in dat artikelonderdelen en projecten, waarbij het verschil kleiner is dan de aangegeven norm niet worden toegelicht (tenzij deze beleidsmatig toch relevant zijn).

Norm bij te verklaren verschillen

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	5
=> 1000	5	5

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatievraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd.

Dit wetsvoorstel is als volgt opgebouwd:

1. In de begroting(wet)staat zijn de wijzigingen op de begrotingsstaat van het jaar 2019 voor de begroting van Infrastructuur en Waterstaat (XII) opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld bij deze Eerste suppletoire begroting.
2. In het overzicht in paragraaf 2.1 zijn de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties opgenomen die leiden tot wijziging van de begroting 2019 (Kamerstukken II, 2018–2019, 35 000 XII, nr 1). Deze worden in deze paragraaf financieel en inhoudelijk toegelicht. Hiermee wordt de begroting op hoofdlijnen beschreven van dit wetsvoorstel.

3. In de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2 beleidsartikelen en paragraaf 2.3 niet-beleidsartikelen) wordt inzicht gegeven in de mutaties op artikelonderdeelniveau die zijn opgenomen in de begrotingsstaat.
4. In de paragraaf agentschappen (zie paragraaf 2.4) staan de aanpassingen in de exploitatie- en kasstroomoverzichten van de agentschappen.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste suppletoire mutaties 2019 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Suppletoire mutaties 2019 (Eerste suppletoire begroting) (in € mln.)

	Artikel	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting		9.552,8	19,4
Stand vastgestelde begroting 2019		9.618,7	19,4
– Belangrijkste mutaties Voorjaarsnota 2019			
1. Overboekingen naar PF/GF/BCF	26	– 28,4	20
2. Ruimtelijke Adaptatie	11	6,3	
3. Bijdrage Caribisch Nederland uit IF	14	14,6	
4. Bijdrage subsidies Spoor uit IF	16	19	
5. Kustbescherming Sint Eustatius	17	3,5	
6. EZK CO ₂ reductie	21	5,1	
7. Regeringsvliegtuig	97	28,3	
8. Loon en Prijsbijstelling	99	213,8	
9. Intensivering ILT	24	10	
10. Asbest- naar duurzaam	99	5	
11. Inpassing DBFM Blankenbrug en A16 Rotterdam	26	– 277,1	
12. Global Commission on Adaption (GCA)	19/98	5,0	5,0
13. Overige mutaties		4,5	– 0,8
Stand 1e suppletoire begroting		9.628,3	43,6

Toelichting:

1. Overboekingen PF/GF/BCF

Dit betreft met name overboekingen vanuit het Infrastructuurfonds naar het Provinciefonds voor Beter Benutten voor de provincies Gelderland, Utrecht, Overijssel, Groningen, Friesland en Limburg (€ 8,8 miljoen), middelen voor aanleg fietssnelroutes provincie Gelderland en Zuid-Holland (€ 3,2 miljoen) en middelen voor perronfasering Arnhem (€ 1,8 miljoen). Daarnaast worden de op HXII ontvangen bijdrage van de waterschappen voor de Waterschapsverkiezingen (€ 12 miljoen) conform Waterschapswet overgeboekt naar het Gemeentefonds.

2. Ruimtelijke Adaptatie

Overboeking vanuit het Deltafonds (€ 6,3 miljoen) voor de uitvoering van onder andere stresstesten, pilots en kennisontwikkeling als onderdeel van het tijdelijke impulsprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

3. Bijdrage Caribisch Nederland Infrastructuur

Overboeking vanuit het Infrastructuurfonds naar de IenW begroting Hoofdstuk XII ten behoeve van de bijzondere gemeenten Bonaire, Sint Eustatius en Saba (€ 14,6 miljoen). De overboeking van deze middelen vindt plaats vanaf de IenW begroting XII door middel van bijzondere uitkeringen op grond van de Wet financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

4. Subsidies Spoor

Vanaf het Infrastructuurfonds worden middelen overgeboekt naar artikel 16 van de IenW begroting Hoofdstuk XII ten behoeve van de subsidieregeling spoorgoederenvervoer (€ 14,4 miljoen), subsidieregeling NS Samenloop Twente (€ 2,0 miljoen) en de subsidie sociale veiligheid (€ 1,8 miljoen) en de bijdrage NS exploitatie voor IC Dordrecht-Breda (€ 0,8 miljoen).

5. Kustbescherming Sint Eustatius

Uit de Regio Envelop wordt een bedrag van € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld in 2019 voor de kustbescherming van Sint Eustatius. Dit wordt ingezet voor de erosieproblematiek.

6. EZK CO₂ reductie

Naar het Ministerie van EZK wordt voor de pilot- en demoregeling CO₂-reductie Industrie in 2019 een bedrag van € 5,1 miljoen overgeboekt.

7. Regeringsvliegtuig

Er wordt € 28,3 miljoen toegevoegd aan Hoofdstuk XII uit de niet bestede middelen voor de vervanging van het Regeringsvliegtuig 2018. Een van de betalingen voor de vervanging van het Regeringsvliegtuig volgt namelijk pas in 2019.

8. Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2019 (€ 213,8 miljoen). Deze middelen worden toegevoegd aan artikel 99 Nominaal en onvoorzien en bij Ontwerpbegroting 2020 nader toegedeeld binnen de IenW begrotingen HXII, Infrastructuurfonds en Deltafonds.

9. Intensivering ILT

Er worden middelen toegevoegd voor de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) om urgente knelpunten aan te pakken en invulling te geven aan de risicogerichte aanpak. Het betreft € 10 miljoen in 2019, € 12 miljoen in 2020 en vanaf 2021 € 15 miljoen structureel.

10. Asbest- naar duurzaam

Er wordt een bedrag van € 5 miljoen toegevoegd ten behoeve van een maatregel van asbest- naar duurzaam. Deze middelen worden toegevoegd aan artikel 99 Nominaal en onvoorzien en worden bij Ontwerpbegroting 2020 nader toegedeeld binnen de IenW begroting HXII.

11. Inpassing Blankenburg en A16 Rotterdam

Dit betreft de budgettaire verwerking van de DBFM conversie A24 Blankenburg en A12 Rotterdam. Hierbij worden budgettaire reeksen omgezet om aan de beschikbaarheidsvergoedingen te kunnen voldoen. Zie hiervoor ook de 1e suppletoire begroting Infrastructuurfonds 2019.

12. Global Commission on Adaption

Dit betreft een bijdrage van € 5,0 miljoen van cofinancierders (Canada, het Verenigd Koninkrijk en Denemarken) voor de te realiseren doelstellingen van de Global Commission on Adaption (GCA). Hiervan gaat € 3,5 miljoen

naar artikel 19 voor het programma en € 1,5 miljoen naar artikel 98 voor het apparaat.

2.2 De beleidsartikelen

Hieronder worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht (zie leeswijzer).

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 (Bedragen x € 1.000)

11	Integraal waterbeleid	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1+2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3+4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
Verplichtingen		30.755		30.755	13.458	44.213	3.206	">- 3.717	- 1.461	- 212	- 212
Uitgaven		45.362		45.362	9.157	54.519	9.292	657	8	- 247	- 247
	waarvan juridisch verplicht	91%				76%					
11.01	Algemeen waterbeleid	33.424		33.424	8.315	41.739	8.775	121	- 528	- 783	- 783
11.01.01	Opdrachten	5.720		5.720	4.723	10.443	7.482	- 1.032	- 1.781	- 536	- 536
	- Intensivering Ruimtelijke Adaptie										
	- Overige Opdrachten	5.720		5.720	5.570	5.570	9.540	832	- 1.781	- 536	- 536
	Subsidies	12.792		12.792	3.439	16.231	1.400	1.400	1.500		
11.01.02	- Partners voor Water (HGIS)	11.602		11.602	2.239	13.841					
	- Overige Subsidies	1.190		1.190	1.200	2.390	1.400	1.400	1.500		
11.01.03	Bijdragen aan agentschap- pen	14.862		14.862	153	15.015	- 107	- 247	- 247	- 247	- 247
	- Waarvan bijdrage aan agentschap KNMI	422		422	400	822	140				
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	14.440		14.440	- 247	14.193	- 247	- 247	- 247	- 247	- 247
11.01.04	Bijdragen aan medeoverhe- den	50		50		50					
11.02	Waterveiligheid	2.992		2.992	388	3.380	500	500	500	500	500
11.02.01	Opdrachten	2.992		2.992	388	3.380	500	500	500	500	500
11.03	Grote oppervlaktewateren	2.408		2.408	- 693	1.715	- 566	- 441	- 434	- 664	- 434
11.03.01	Opdrachten	2.408		2.408	- 693	1.715	- 566	- 441	- 434	- 664	- 434
11.04	Waterkwaliteit	6.538		6.538	1.147	7.685	583	477	470	700	470
11.04.01	Opdrachten	3.823		3.823	1.459	5.282	583	477	470	700	470
11.04.02	Subsidies	400		400		400					
11.04.04	Bijdragen aan medeoverhe- den	500		500		500					
11.04.05	Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	1.815		1.815	- 312	1.503					
Ontvangsten					12.465	12.465					

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op dit artikel is in 2019 opgehoogd met € 13,5 miljoen. Dit komt met name door het aangaan van de meerjarige verplichting met het waterschap Scheldestormen (€ 7 miljoen) ten behoeve van het project Restopgave Vooroeverbestedingen. Uit 2020 en 2021 worden respectievelijk € 4 miljoen en € 3 miljoen naar 2019 gehaald.

Tevens zorgt de overboeking vanuit de beleidsreservering Ruimtelijke Adaptatie op het Deltafonds naar dit artikel voor een ophoging van het verplichtingenbudget in 2019 met € 6,3 miljoen. Deze overboeking is voor de uitvoering van onder andere stresstesten, pilots en kennisontwikkeling als onderdeel van het tijdelijke impulsprogramma Ruimtelijke Adaptatie (€ 20 miljoen). Meerjarig (2019 tot en met 2021) wordt in totaal € 16,5 miljoen vanuit het Deltafonds overgeheveld naar artikel 11. In 2020 en 2021 worden respectievelijk € 9,4 miljoen en € 0,8 miljoen conform de programmering opgenomen.

11.01 Algemeen waterbeleid

Opdrachten

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2019 met € 4,7 miljoen verhoogd. Dit komt met name door een drietal mutaties:

- *Intensivering Ruimtelijke adaptatie*
De overboeking vanuit de beleidsreservering op het Deltafonds voor Intensivering Ruimtelijke Adaptatie van € 6,3 miljoen.
- *CORA (HGIS)*
Daarnaast is het kasbudget op dit instrument in 2019 met € 1,4 miljoen verlaagd door een overheveling naar 11.01.02 «Subsidies» voor een meerjarige subsidie voor de Blue Deal. De Blue Deal is een samenwerking tussen De Nederlandse waterschappen en de ministeries van Buitenlandse Zaken en Infrastructuur en Waterstaat met één duidelijk doel: 20 miljoen mensen in 40 stroomgebieden wereldwijd aan schoon, voldoende en veilig water helpen. In 2020, 2021 en 2022 worden respectievelijk € 1,4 miljoen, € 1,4 miljoen en € 1,5 miljoen overgeboekt.
- *Agentschapsbijdrage KNMI*
Bovendien wordt € 0,4 miljoen overgeheveld naar financieel instrument 11.01.03 «Bijdragen aan agentschappen» ten behoeve van de agentschapsbijdrage KNMI voor het project Verbeterde Voorspelling.

Subsidies:

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2019 met € 3,4 miljoen verhoogd. Dit komt met name door twee mutaties:

- *Partners voor Water*
De toevoeging van eindejaarsmarge voor het HGIS-programma Partners voor Water 2016–2021 (€ 2,2 miljoen).
- *Blue Deal*
Bovendien wordt het kasbudget verhoogd door een overboeking van het financieel instrument 11.01.01 «opdrachten» met € 1,2 miljoen. Dit betreft het saldo van een ophoging voor de meerjarige subsidie voor de Blue Deal van € 1,4 miljoen, gecorrigeerd met een verlaging van € 0,2 miljoen door de overschrijding op deze subsidie in 2018.

11.04 Waterkwaliteit

Opdrachten:

Het kasbudget op dit financiële instrument is in 2019 met € 1,5 miljoen verhoogd. Dit komt met name door een drietal mutaties:

- *Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM)*
Ten eerste zorgt een bijdrage van de Europese Commissie voor de Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) voor een verhoging van het kasbudget met € 0,4 miljoen. De KRM heeft tot doel het beschermen en herstellen van de Europese zeeën en oceanen en duurzaam gebruik te bevorderen.
- *Herschikking budgetten «Noordzee»*
Ten tweede zorgt een budgetneutrale herschikking binnen artikel 11 voor een ophoging van het budget op dit instrument met € 0,7 miljoen. De middelen op financieel instrument 11.03 «Grote oppervlaktewateren» met betrekking tot de Noordzee worden vanaf 2019 meerjarig verantwoord op dit instrument.
- *BOA protocol 2019 Waterkwaliteit*
Tot slot zorgt een budgetneutrale herschikking op dit artikelonderdeel voor een verhoging van het kasbudget met € 0,3 miljoen. Middelen op financieel instrument 11.04.05 «Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties» worden naar dit instrument overgeheveld om het tekort op de RWS-opdrachten met betrekking tot waterkwaliteit en waterkwantiteit te kunnen dekken.

Ontvangsten

De verhoging van de ontvangsten op dit artikel met € 12,5 miljoen komt met name door de bijdrage van de waterschappen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor de waterschapsverkiezingen (€ 12 miljoen). Omdat een directe betaling van de waterschappen aan het Ministerie van BZK conform de Waterschapswet niet mogelijk is worden deze middelen bij de eerste suppletoire begroting 2019 via lenW overgeboekt naar de begroting van BZK. Bovendien zorgt een bijdrage van de Europese Commissie voor KRM voor een verhoging van de ontvangsten (€ 0,4 miljoen).

Artikel 13 Bodem en Ondergrond

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 (Bedragen x € 1.000)

13	Bodem en Ondergrond	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
Verplichtingen		26.820		26.820	5.049	31.869	- 514	1.492	- 4.728	125	125
Uitgaven		41.436		41.436	- 776	40.660	- 277	- 33	25	125	125
waarvan juridisch verplicht		97%				100%					
13.01	Ruimtelijk Instrumentarium										
13.02	Geo-informatie										
13.03	Gebiedsontwikkeling										
13.04	Ruimtegebruik bodem	36.723		36.723	- 776	35.947	- 277	- 33	25	125	125
13.04.01	Opdrachten	16.416		16.416	329	16.745	728	- 1.225	4.653		
13.04.02	Subsidies	13.480		13.480	1.444	14.924		1.156			
	- <i>Bedrijvenregeling</i>	8.657		8.657	- 1.156	7.501		1.156			
	- <i>Subsidie Caribisch Nederland</i>	4.823		4.823	2.600	7.423					
13.04.03	Bijdragen aan agentschap- pen	3.566		3.566	125	3.691	125	125	125	125	125
	- <i>Waarvan bijdrage aan agentschap RWS</i>	3.566		3.566	125	3.691	125	125	125	125	125
13.04.04	Bijdragen aan medeoverhe- den	3.261		3.261	- 2.674	587	- 1.130	- 89	- 4.753		
	- <i>Meerjarenprogramma Bodem</i>	3.261		3.261	- 2.818	443	- 1.130	- 89	- 4.753		
	- <i>Bijdragen aan Caribisch Nederland</i>				144	144					
13.05	Eenvoudig Beter	4.713		4.713		4.713					
13.05.01	Opdrachten	2.353		2.353		2.353					
	- <i>Overige Opdrachten</i>	2.353		2.353		2.353					
13.05.02	Subsidies										
13.05.03	Bijdragen aan agentschap- pen	2.360		2.360		2.360					
	- <i>Waarvan bijdrage aan agentschap RWS</i>	2.360		2.360		2.360					
Ontvangsten		4.450		4.450		4.450					

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget op dit artikel met € 5 miljoen komt met name door een drietal mutaties:

- Ten eerste een eenzijdige verplichtingenophoging met betrekking tot de saneringsopgave Stormpolderdijk van € 2,5 miljoen. Deze verplichtingenophoging is benodigd omdat de gereserveerde verplichtingen in 2018 niet volledig zijn benut.
- Ten tweede worden er voor de saneringsopgave Stormpolderdijk verplichtingen uit 2020 tot en met 2022 naar voren gehaald (in totaal € 3,5 miljoen).
- Tegenover deze twee verhogingen staat een verlaging van het verplichtingenbudget door een overboeking vanuit artikel 13 naar artikel 19 in het kader van opdrachtverlening aan het RIVM. Het betreft een opdracht voor het uitvoeren van werkzaamheden op het terrein van waterveiligheid, ondergrond en marien (€ 0,8 miljoen).

13.04 Ruimtegebruik Bodem

Subsidies: Caribisch Nederland drinkwater

De verhoging van het kasbudget op dit financieel instrument met € 1,4 miljoen komt door een overboeking van het financiële instrument 13.04.04 «Bijdragen aan medeoverheden». Deze middelen zijn benodigd om de stijgende drinkwatertarieven af te kunnen dekken.

Bijdragen aan medeoverheden

De verlaging van het kasbudget met € 2,7 miljoen komt met name door de hierboven toegelichte overboeking (€ 1,4 miljoen) en een overboeking naar het financieel instrument 13.04.01 «Opdrachten» (€ 1,1 miljoen). Deze overboeking naar 13.04.01 heeft betrekking tot aanvullende middelen ten behoeve van het convenant Bodem en Ondergrond 2016–2020.

Artikel 14 Wegen en verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 (Bedragen x € 1.000)

14	Wegen en verkeersveiligheid	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1+2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3+4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
	Verplichtingen	33.587	43.400	76.987	21.035	98.022	5.258	658	488	488	488
	Uitgaven	49.917	43.400	93.317	19.293	112.610	5.258	2.658	488	488	488
	<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	84%				43%					
14.01	Netwerk	33.397	43.400	76.797	19.293	96.090	5.258	2.658	488	488	488
14.01.01	Opdrachten	15.901	8.400	24.301	2.648	26.949	2.800	2.000	0	0	0
	Beter Benutten	7.402		7.402	3.650	11.052	2.000	2.000			
	BOA wegverkeersbeleid	2.350		2.350	- 914	1.436					
	Wegverkeersbeleid	1.296		1.296	914	2.210	0	0	0	0	0
	- Overige Opdrachten	4.853	8.400	13.253	- 1.002	12.251	800				
14.01.02	Subsidies	7.816	35.000	42.816	- 3.212	39.604					
	- Overige Subsidies	650		650	100	750					
	Sub.DUMO	7.166	35.000	42.166	- 3.312	38.854					
14.01.03	Bidragen aan agentschap- pen	9.680		9.680	4.455	14.135	2.258	458	488	488	488
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	4.724		4.724	3.455	4.724					
	- Waarvan bijdrage aan agentschap NEa	2.122		2.122	1.000	3.122	1.000				
14.01.04	Bidragen aan mede overheden				15.202	15.202					
	- Waarvan bijdrage aan Caribisch Nederland				15.202	15.202					
14.01.05	Bidragen aan internationale organisaties				200	200	200	200			
14.02	Veiligheid	16.520		16.520	0	16.520					
14.02.01	Opdrachten	6.606		6.606	- 72	6.534	- 50				
	Opdrachten Verkeersveilig- heid	6.606		6.606	- 72	6.534	- 50				
14.02.02	Subsidies	8.370		8.370		8.370					
	IVN	3.736		3.736		3.736					
	SWOV	3.869		3.869		3.869					
	Overige Subsidies	765		765		765					
14.02.03	Bidragen aan agentschap- pen	597		597	72	669					
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	597		597	72	669					
14.02.05	Bidragen aan internationale organisaties	30		30		30					
	Euro NCAP	30		30		30					
14.02.06	Bidragen aan ZBO's en RWT's	917		917		917	50				
	CBR	917		917		917	50				

14	Wegen en verkeersveiligheid	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1+2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3+4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
		6.782		6.782	222	7.004					
	Ontvangsten										

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget van in totaal € 21,0 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere uitgaven van Wegen en Verkeersveiligheid zoals hieronder toegelicht. Daarnaast wordt € 2,0 miljoen verklaard door de ophoging van het verplichtingenbudget van artikelonderdeel 14.01 Netwerk, zodat het verplichtingenbudget weer in lijn is met het huidige kasbudget.

14.01 Netwerk

Subsidies

De verlaging van het subsidie budget met € 3,2 miljoen, betreft een overboeking van – € 2 miljoen naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken ten behoeve van het Nationaal Energiebesparingsfonds – stimuleren van laadinfrastructuur bij Vereniging van Eigenaren (VVE's) en een overboeking van – € 1,3 miljoen binnen dit artikel onderdeel naar agentschapsbijdrage Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voor de uitvoering van de DKTI regeling.

Opdrachten: Beter Benutten

De verhoging van het opdrachtenbudget bij artikelonderdeel 14.01 wordt met name veroorzaakt door overhevelingen van het Infrastructuurfonds in het kader van Beter Benutten (€ 3,7 miljoen). Het betreft middelen t.b.v. Intelligente Transportsystemen (ITS), waarvan € 3,0 miljoen in 2019 (in de jaren daaropvolgend € 1,5 miljoen in 2020 en € 2,0 miljoen in 2021) en voor de opdrachten aan de Innovatieunit, waarvan € 0,65 miljoen in 2019 (€ 0,5 miljoen in 2020).

Bijdragen aan agentschappen:

Voor de werkzaamheden die RVO in opdracht van lenW uitvoert, waaronder inzet Klimaatakkoord, beleidsactiviteiten Elektrisch rijden en de uitvoering van de DKTI-regeling is binnen dit artikelonderdeel vanuit het financieel instrument subsidie DuMo € 1,2 miljoen en vanuit financieel instrument opdrachten € 0,9 miljoen beschikbaar gesteld. Daarnaast is vanuit artikel 19 – Uitvoering Milieubeleid en Internationaal, € 1,1 miljoen naar de agentschapsbijdrage RVO overgeboekt.

NEa

Het Ministerie van Economische Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de jaren 2019 en 2020 € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor de inzet van de NEa op het beleidsterrein energie en vervoer.

Bijdragen aan mede overheden

De verhoging van het opdrachtenbudget (€ 15,2 miljoen) van bijdragen aan mede overheden wordt met name veroorzaakt door een overboeking vanuit het Infrastructuurfonds ten behoeve van de bijdrage aan Caribisch Nederland voor beheer en onderhoud van infrastructuur (€ 14,6 miljoen). Hiervoor zijn middelen gereserveerd op het infrastructuurfonds die bij voorjaarsnota worden overgeboekt naar lenW begroting hoofdstuk XII. De overboeking van deze middelen vindt plaats vanaf de lenW begroting XII door middel van bijzondere uitkeringen op grond van de Wet financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Bijdragen aan internationale organisaties

Het Ministerie van IenW kent € 0,2 miljoen toe aan (inter-)nationale organisaties op grond van internationale verdragen of andere internationale afspraken financiële bijdragen.

Artikel 16 Openbaar vervoer en Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 (Bedragen x € 1.000)

16	Spoor	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1+2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3+4)	Mutaties 2020 (7)	Mutaties 2021 (8)	Mutaties 2022 (9)	Mutaties 2023 (10)	Mutaties 2024 (11)
Verplichtingen		11.497		11.497	21.134	32.631	14.934	13.979	13.306	11.875	
waarvan juridisch verplicht		89%				32%					
Uitgaven		13.157		13.157	20.628	33.785	15.551	14.746	13.550	12.400	
16.01	OV en Spoor	13.157		13.157	20.628	33.785	15.551	14.746	13.550	12.400	
16.01.01	Opdrachten	5.818		5.818	1.233	7.051	848	- 257	- 253	- 63	- 63
16.01.02	Subsidies	4.013		4.013	19.001	23.014	14.640	14.940	13.740	12.400	
	- Overige Subsidies	1.113		1.113	4.601	5.714	40	40	40		
	- Subsidieregeling Spoor- goederenvervoer										
	- 3e spoor Duitsland	2.900		2.900	14.400	14.400	14.600	14.900	13.700	12.400	
16.01.03	Bijdragen aan agentschap- pen	939		939	25	964					
	- Waarvan bijdrage aan agentschap KNMI	45		45		45					
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	894		894	25	919					
16.01.04	Bijdragen aan medeoverhe- den	2.287		2.287	369	2.656	63	63	63	63	63
	CLU Betuweroute en HSL	2.287		2.287	369	2.656	63	63	63	63	63
16.01.05	Bijdragen aan internationale organisaties	100		100		100					
Ontvangsten					750	750					

Verplichtingen

De verplichtingenophoging van € 21,1 miljoen is voornamelijk het gevolg van de overboeking van middelen van het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII ter dekking van de subsidieregeling spoorgoederenvervoer (€ 14,4 miljoen in 2019). Daarnaast worden middelen overgeboekt van het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII t.b.v. de subsidieregeling NS Samenloop Twente (€ 2,0 miljoen), de subsidie sociale veiligheid (€ 1,8 miljoen) en de bijdrage aan de NS exploitatie voor de Intercity Dordrecht-Breda (€ 0,8 miljoen).

16.01 OV en Spoor

Opdrachten

De verhoging van het opdrachtenbudget met € 1,2 miljoen is met name het gevolg van overboekingen vanuit het Infrastructuurfonds voor de Midterm Review (MTR) (van de vervoerconcessie (€ 0,55 miljoen) en het uitvoeren van de audit naar de Beheer Onderhoud en Vervanging-reeksen (€ 0,122 miljoen). Daarnaast wordt voor het project «*Regionale partijen Toekomstbeeld OV 2040*» door verschillende regionale vervoerspartijen € 0,8 miljoen vrijgemaakt, deze middelen worden gededucteerd ten gunste voor het opdrachtenbudget voor Toekomstbeeld OV 2040.

Overige subsidies

De verhoging van de uitgaven aan opdrachten wordt voornamelijk veroorzaakt door overboekingen vanuit het Infrastructuurfonds voor de subsidieregeling spoorgoederenvervoer (€ 14,4 miljoen in 2019) en subsidie Samenloop Twente (€ 2 miljoen). In de periode daarna (2020–2034) wordt voor de subsidieregeling spoorgoederenvervoer jaarlijks tussen de € 12,4 miljoen en € 14,9 miljoen overgeboekt.

Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 17 (Bedragen x € 1.000)

17	Luchtvaart	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amendementen (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1+2)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)=(3+4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
	Verplichtingen	40.424		40.424	10.725	51.149	10.708	173	338	618	968
	<i>Waarvan garantieverplichtingen</i>	<i>23.000</i>		<i>23.000</i>							
	Uitgaven	27.329		27.329	3.793	31.122	4.033	173	338	618	968
	<i>Waarvan juridisch verplicht</i>										
17.01	Luchtvaart	82%		27.329	3.793	31.122	4.033	173	338	618	968
17.01.01	Opdrachten	19.957		19.957	-2.413	17.544	-467	173	338	618	968
	- Overige Opdrachten	6.939		6.939	499	7.438	545	185	350	630	980
	- Opdrachten GIS	5.228		5.228		5.228					
	- Caribisch Nederland	7.790		7.790	-2.912	4.878	-1.012	-12	-12	-12	-12
17.01.02	Subsidies	4.142		4.142	-90	4.052					
	- Leefbaarheidsfonds	1.000		1.000		1.000					
	- Overige Subsidies	3.142		3.142	-90	3.052					
17.01.03	Bijdragen aan agentschappen	1.654		1.654	2.283	3.937	1.000				
	- Waarvan bijdrage aan agentschap KNMI	14		14		14					
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	430		430	-217	213					
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS (Caribisch Nederland)	1.210		1.210			1.000				
17.01.04	Bijdrage aan medeoverheden				2.500	3.710	1.000				
	- Bijdrage Caribisch Nederland				3.955	3.955	3.500				
17.01.05	Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	1.476		1.476			3.500				
17.01.06	Bijdragen aan ZBO's/RWT's	100		100	58	158					
	- LVNL	100		100		100					
	- Overige bijdragen				58	58					
	Ontvangsten	1.365		1.365	-140	1.225	70	210	350	630	980

Verplichtingen

Bij de Tweede Suppletoire begroting 2018 (*Kamerstukken II* 2018–2019, 35 095 XII, nr. 2), is verplichtingenbudget (€ 13,9 miljoen) vanuit 2018 naar de juiste jaren verplaatst om aan te sluiten bij de kasbudgetten in die betreffende jaren. Het betreffen de middelen voor wederopbouw van de luchthaven (€ 3 miljoen in 2019; € 1,4 miljoen in 2020) en erosieproblematiek van de klif (€ 4 miljoen in 2019; € 5,5 miljoen in 2020) op Sint Eustatius. Deze middelen zijn middels een Incidentele Suppletoire begroting voor Wederopbouw Caribisch Nederland (*Kamerstukken II* 2017–2018, 34 897 XII, nr. 2) toegevoegd aan de begroting van lenW. Ook is het verplichtingenbudget opgehoogd door de overboeking van de middelen uit de Regio Envelop voor de erosieproblematiek van de klif Sint Eustatius (€ 3,5 miljoen in 2019 en 2020).

17.01 Luchtvaart

Opdrachten: Caribisch Nederland

Ten behoeve van de realisatie van de terminal van de luchthaven op Sint Eustatius – in het kader van de wederopbouw – is er € 2,5 miljoen in 2019 en € 1 miljoen in 2020 overgeboekt van het instrument opdrachten Caribisch Nederland naar het instrument Agentschapsbijdrage RWS Caribisch Nederland. Tevens is ten behoeve van de wederopbouw luchthaven op Saba € 0,4 miljoen overgeboekt van het opdrachtenbudget naar het instrument Bijdrage medeoverheden.

Bijdrage aan agentschap: RWS (Caribisch Nederland)

Om hierboven genoemde reden is er € 2,5 miljoen in 2019 en € 1 miljoen in 2020 overgeboekt van opdrachten Caribisch Nederland naar Agentschapsbijdrage Caribisch Nederland.

Bijdrage aan medeoverheden: Caribisch Nederland

Uit de Regio Envelop wordt een bedrag van € 3,5 miljoen in 2019 en 2020 beschikbaar gesteld voor de kustbescherming van Sint Eustatius. Dit wordt ingezet voor de erosieproblematiek van de klif. Bij deze Eerste Suppletoire begroting 2019 worden deze middelen toegevoegd aan de begroting van lenW. Tevens is ten behoeve van de wederopbouw luchthaven Saba € 0,4 miljoen overgeboekt van het opdrachtenbudget naar het instrument Bijdrage medeoverheden.

Artikel 18 Scheepvaart en havens

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 18 (Bedragen x € 1.000)

18	Scheepvaart en Havens	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1+2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3+4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
	Verplichtingen	6.070		6.070	24.864	30.934	301				
	Uitgaven	38.555		38.555	222	38.777	160				
	waarvan juridisch verplicht	97%				59%					
18.01	Scheepvaart en havens	38.555		38.555	222	38.777	160				
18.01.01	Opdrachten	31.763		31.763	- 1.232	30.531	210	50	50	50	50
	- Topsector Logistiek	17.590		17.590	- 900	16.690					
	- Caribisch Nederland	12.400		12.400	0	12.400					
	- Overige Opdrachten	1.773		1.773	- 332	1.441	210	50	50	50	50
18.01.02	Subsidies	4.172		4.172	1.052	5.224					
	- Topsector Logistiek	4.104		4.104		4.104					
	- Overige Subsidies	68		68	1.052	1.120					
18.01.03	Bijdragen aan agentschap- pen	988		988		988					
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	988		988		988					
18.01.04	Bijdragen aan medeoverhe- den				452	452					
	- Bijdrage Caribisch Nederland				452	452					
18.01.05	Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	1.632		1.632	- 50	1.582	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50
	Ontvangsten										

Verplichtingen

Bij de Tweede Suppletoire begroting 2018 (*Kamerstukken II* 2018–2019, 35 095 XII, nr. 2), is verplichtingenbudget (€ 24,6 miljoen) vanuit 2018 naar 2019 verplaatst in verband met vertraging in de aanbesteding van noodzakelijke zeehavenverbeteringen op Saba en Sint Eustatius. Deze middelen zijn in 2018 bij Incidentele Suppletoire begroting voor Wederopbouw Caribisch Nederland (*Kamerstukken II* 2017–2018, 34 897 XII, nr. 2) toegevoegd aan de begroting Hoofdstuk XII van IenW ten behoeve van de wederopbouw van de zeehavens van Saba en Sint Eustatius naar aanleiding van de orkaanschade.

18.01 Scheepvaart en havens

Opdrachten: Topsector Logistiek

Voor de verhoging van de subsidie Innovaties Duurzame binnenvaart wordt in 2019 € 0,8 miljoen van opdrachten Topsector Logistiek beschikbaar gesteld. Tevens wordt er € 0,1 miljoen voor het Programma Goederenvervoercorridor gefinancierd vanuit het opdrachtenbudget Topsector Logistiek.

Overige opdrachten: IALA symposium, programma Goederenvervoercorridor en Innovaties Duurzame Binnenvaart

In 2020 is Nederland gastland voor het IALA-symposium. Vanuit de HGIS-gelden wordt € 0,07 miljoen in 2019 en € 0,16 miljoen in 2020 toegevoegd aan de overige opdrachten ten behoeve van de organisatie van het IALA symposium.

Vanuit het overige opdrachtenbudget wordt er € 0,2 miljoen voor het Programma Goederenvervoercorridor beschikbaar gesteld. Tevens wordt € 0,25 miljoen overgeboekt vanuit de overige opdrachten voor de verhoging van de subsidieregeling Innovaties Duurzame Binnenvaart.

Overige subsidies: Innovaties Duurzame Binnenvaart

Vanwege het succes van de tijdelijke subsidieregeling Innovaties Duurzame Binnenvaart en de noodzakelijke vergroening in de binnenvaartsector is besloten in 2019 € 1,1 miljoen beschikbaar te stellen voor de Innovaties Duurzame Binnenvaart. Hiervan is € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de Topsector Logistiek. Zie ook bovenstaande toelichtingen.

Artikel 19 Uitvoering Milieubeleid en Internationaal

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 19 (Bedragen x € 1.000)

19	Uitvoering Milieubeleid en Internationaal	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amendementen (2)	Stand Vastgestelde Begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
Verplichtingen											
		44.302		44.302	6.332	50.634	- 1.161	- 1.045	- 1.137	- 1.137	- 937
Uitgaven											
	waarvan juridisch verplicht	46.164		46.164	7.097	53.261	- 1.087	- 1.045	- 937	- 937	- 937
86%											
19.01	Tegengaan klimaatverandering										
19.01.01	Opdrachten										
19.01.02	Subsidies										
19.01.03	Bijdrage aan agentschappen										
	- waarvan bijdrage aan KNMI										
	- waarvan bijdrage aan NEa										
	- waarvan bijdrage aan RWS										
19.02	Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking										
19.02.01	Opdrachten	46.164		46.164	7.097	53.261	- 1.087	- 1.045	- 937	- 937	- 937
	- Uitvoering CDM	6.234		6.234	523	6.757	- 35	- 511	- 367	- 42	- 42
	- RIVM										
	- RVO										
	- Interreg	277		277	- 277	0	- 244	- 244	- 244	- 244	- 244
	- Overige opdrachten	5.957		5.957	800	6.757	209	- 267	- 123	202	202
19.02.02	Subsidies	967		967	307	1.274	274	250	244	244	244
	- Interreg	967		967	277	1.244	244	244	244	244	244
	- Overige subsidies				30	30	30	6			
19.02.03	Bijdrage aan agentschappen	36.569		36.569	3.799	40.368	- 1.401	- 859	- 889	- 889	- 889
	- waarvan bijdrage aan RIVM	27.274		27.274	3.893	31.167	248	12	12	12	12
	- waarvan bijdrage aan RVO	9.090		9.090	- 204	8.886	- 1.707	- 907	- 937	- 937	- 937
	- waarvan bijdrage aan RWS	205		205	110	315	58	36	36	36	36
19.02.05	Bijdragen aan internationale organisaties	2.394		2.394	2.468	4.862	75	75	75	- 250	- 250
Ontvangsten					3.500	3.500					

Verplichtingen

Bij de eerste suppletoire begroting wordt het verplichtingenbudget verhoogd met € 6,3 miljoen:

- Om het programma van de Global Commission on Adaptation (GCA) uit te voeren en daarvoor verplichtingen aan te kunnen gaan wordt de verplichtingenruimte opgehoogd met de te ontvangen bijdragen (€ 3,5 miljoen).
- Tijdens de lancering van de Global Commission on Adaptation (GCA) heeft Nederland aangekondigd in 2020 een Climate Adaptation Action Summit te organiseren. Het benodigde budget (€ 0,5 miljoen) voor deze summit wordt vanuit de HGIS gefinancierd.

De overige verplichtingen betreffen met name de jaarlijkse uitvoeringskosten van de RVO en het RIVM, die centraal vanuit artikel 19 worden gefinancierd. Vanuit diverse beleidsartikelen, Deltafonds artikel 7 en vanuit het Ministerie van BZ en VWS worden middelen naar artikel 19 overgeheveld.

19.02 Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking

Bijdrage aan agentschappen: RIVM, RVO

De gecoördineerde opdrachtverlening aan de RVO en het RIVM wordt centraal vanuit artikel 19 gefinancierd. In het kader hiervan worden vanuit diverse beleidsartikelen (11, 13, 17, 20, 21, 98), Deltafonds artikel 7 en vanuit het Ministerie van BZ en VWS middelen overgeheveld naar dit artikel. De meerjarige RVO-budgetten op het gebied van Duurzame Mobiliteit (€ 1,1 miljoen) worden overgeheveld van artikel 19 naar artikel 14.

Bijdragen aan internationale organisaties

Het budget voor de bijdragen aan internationale organisaties wordt verhoogd met € 2,5 miljoen. Om het programma van de Global Commission on Adaptation uit te voeren wordt het budget opgehoogd met een deel van de te ontvangen bedragen (€ 1,8 miljoen) van de cofinanciers. Verder betreft het met name een herschikking van HGIS-budgetten (€ 0,6 miljoen) op artikel 19 voor de toe te kennen bijdragen aan diverse internationale organisaties in 2019.

Ontvangsten

IenW ontvangt een bijdrage (€ 3,5 miljoen) van cofinanciers (Canada, het Verenigd Koninkrijk en Denemarken) voor de te realiseren doelstellingen van de Global Commission on Adaptation (GCA). Daarvan gaat € 1,75 miljoen naar «bijdragen aan internationale organisaties (zie hierboven), € 1,75 miljoen komt op financieel instrument 19.02.01 onder overige opdrachten. Voor de overige ontvangsten voor GCA, zie toelichting artikel 98.

Artikel 20 Lucht en geluid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 20 (Bedragen x € 1.000)

20	Lucht en Geluid	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
	Verplichtingen	24.825		24.825	- 1.219	23.606					
	Uitgaven	27.603		27.603	- 919	26.684					
	waarvan juridisch verplicht 89%					100%					
20.01	Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder	27.603		27.603	- 919	26.684					
20.01.01	Opdrachten	3.107		3.107	1.003	4.110					
	- Verkeersemissies										
	- Geluid- en luchtsanering	3.107		3.107	805	3.912					
	- Overige opdrachten				198	198					
20.01.02	Subsidies										
20.01.03	Bijdrage aan agentschappen	1.530		1.530	- 59	1.471					
	- waarvan bijdrage aan RWS	1.530		1.530	- 59	1.471					
20.01.04	Bijdrage aan medeoverheden	22.552		22.552	- 2.124	20.428					
	- NSL										
	- Wegverkeerlawaa	22.552		22.552	- 2.124	20.428					
	- Overige bijdrage medeoverhe-										
	den										
20.01.07	Bekostiging	414		414	261	675					
	Ontvangsten										

Verplichtingen

De lagere verplichtingen van € 1,2 miljoen komen voornamelijk voort uit een overboeking van lenW aan het Gemeentefonds en BTW-compensatiefonds (€ 0,9 miljoen) in relatie tot het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit 2018 voor de aanpak van binnenstedelijke knelpunten door de gemeente Arnhem. Hiernaast is er budget overgeboekt naar artikel 19 in het kader van de gecoördineerde opdrachtverlening aan RVO en RIVM.

20.01 Gezonde lucht en tegengaan geluidshinder

Opdrachten

Het opdrachtenbudget op artikelonderdeel gezonde lucht en tegengaan geluidshinder wordt met € 1,0 miljoen verhoogd. Dit betreft met name budget voor opdrachten gericht op permanente verbetering van de luchtkwaliteit (€ 1,0 miljoen).

Bijdrage aan medeoverheden: Wegverkeerlawaaï

Het budget voor de bijdrage aan medeoverheden wordt verlaagd met € 2,1 miljoen. Dit betreft met name de hiervoor genoemde overboekingen van € 0,9 miljoen naar het Gemeentefonds en BTW-compensatiefonds in relatie tot het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit 2018 en de overboeking van € 1,0 miljoen naar het artikelonderdeel gezonde lucht en tegengaan geluidshinder. Tevens wordt € 0,3 miljoen overgeboekt naar het instrument «bekostiging» met betrekking tot het Energiecentrum Nederland (ECN).

Artikel 21 Duurzaamheid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 21 (Bedragen x € 1.000)

21	Duurzaamheid	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
Verplichtingen		27.673	22.500	50.173	- 14.790	35.383					
Uitgaven		27.462	22.500	49.962	- 15.011	34.951	81				
waarvan juridisch verplicht		84%		78%							
21.04	Duurzaamheidsinstrumenta- rium	1.188		1.188	- 1.020	168					
21.04.01	Opdrachten	1.188		1.188	- 1.020	168					
21.04.03	Bijdrage aan agentschappen – waarvan bijdrage aan RWS										
21.05	Duurzame Productketens	25.436	17.500	42.936	- 9.034	33.902	81				
21.05.01	Opdrachten	13.503	7.500	21.003	- 4.893	16.110	81				
	– Uitvoering Duurzame productketens	10.119		10.119	- 3.021	7.098	81				
	– Caribisch Nederland afvalbeheer										
	– Transitie inkopen		7.500	7.500	- 1.900	5.600					
21.05.02	– Overige opdrachten	3.384		3.384	28	3.412					
	Subsidies	4.216	10.000	14.216	- 7.254	6.962	- 1.374	- 1.374	- 1.375		
	– Caribisch Nederland afvalbeheer	3.559		3.559	- 3.559		- 1.374	- 1.374	- 1.375		
	– Chemische recycling kunststoffen		10.000	10.000	- 5.544	4.456					
	– Overige subsidies	657		657	1.849	2.506					
21.05.03	Bijdrage aan agentschappen – waarvan bijdrage aan RWS	7.247		7.247	- 446	6.801					
21.05.04	Bijdrage aan medeoverheden – Caribisch Nederland afvalbeheer	7.247		7.247	- 446	6.801	1.374	1.374	1.375		
21.05.06	Bijdrage aan ZBO en RWT				3.559	3.559	1.374	1.374	1.375		
21.06	Natuurlijk kapitaal	470	5.000	470	3.559	3.559	1.374	1.374	1.375		
21.06.01	Opdrachten	838	5.000	5.838	- 4.957	881					
	– Innovaties bouw		5.000	5.000	- 5.000	881					
21.06.02	Subsidies	838		838	43						
21.06.03	Bijdrage aan agentschappen – waarvan bijdrage aan RWS										
21.07	Duurzame mobiliteit										
21.07.01	Opdrachten										
21.07.02	Subsidies										
21.07.03	Bijdrage aan agentschappen – waarvan bijdrage aan RWS										
Ontvangsten											

Verplichtingen

Bij de eerste suppletoire begroting wordt de verplichtingenstand op artikel 21 verlaagd met € 14,8 miljoen. Dit komt onder andere door het verstrekken van een opdracht aan RWS (€ 5 miljoen) in het kader van innovaties in de Grond- Weg- en Waterbouw. Het benodigde budget wordt overgeboekt naar artikel 11 van het Infrastructuurfonds waar de uitgaven door RWS worden verantwoord. Daarnaast wordt € 7,7 miljoen overgeboekt naar andere ministeries in het kader van de pilot- en demoregeling CO₂-reductie Industrie (EZK) in 2019 en andere pilots en projecten (LNV, VWS, BZK). De overige verplichtingen betreffen met name overboekingen vanuit artikel 21 naar artikel 19 voor de gecoördineerde opdrachtverlening aan RVO en RIVM.

21.04 Duurzaamheidsinstrumentarium

Opdrachten

Het opdrachtenbudget voor het artikelonderdeel Duurzaamheidsinstrumentarium wordt verlaagd met € 1 miljoen. Dit betreft met name een overboeking naar artikel 19 in het kader van gecoördineerde opdrachtverlening aan het RIVM voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van circulaire economie, luchtkwaliteit, geluid, ultrafijnstof, leefomgeving en maatschappelijk verantwoord inkopen.

21.05 Duurzame Productketens

Opdrachten: Uitvoering Duurzame productketens en Transitie inkopen

Het opdrachtenbudget voor de Uitvoering Duurzame productketens wordt verlaagd met € 3,0 miljoen. Dit betreft voornamelijk overboekingen (€ 2,3 miljoen) naar artikel 19 in het kader van gecoördineerde opdrachtverlening aan het RIVM en RVO. In dit geval gaat het om opdrachten voor het uitvoeren van werkzaamheden voor duurzame agro en biotische reststromen, markprikkels, Nederland circulair en Holland Circulair Hotspot. Daarnaast wordt er budget herschikt binnen artikelonderdeel 21.04, 21.05 en 21.06 in het kader van geplande uitgaven voor subsidies duurzame productketens en natuurlijk kapitaal (€ 0,9 miljoen). Voorts worden bedragen overgeboekt naar:

- Het Ministerie van LNV voor luchtemmissieonderzoek Agro door de Wageningen Universiteit (€ 0,4 miljoen).
- Het Ministerie van LNV voor het project Duurzaam Door (€ 0,1 miljoen).
- Het Ministerie van EZK voor financiering van de werkzaamheden van de Koning Willem 1 Stichting (€ 0,2 miljoen).

Vanuit de artikelen 13, 14, 22 en 97 is budget overgeboekt (€ 0,8 miljoen) in het kader van opdrachtverlening aan het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) voor de ontwikkeling en beheer van Nederlandse Normen (NEN). Op artikel 21 worden de middelen aan het NNI verantwoord.

Het opdrachtenbudget voor Transitie inkopen wordt verlaagd met € 1,9 miljoen. Dit betreft overboekingen (€ 1,9 miljoen) naar BZK en VWS in het kader van maatschappelijk verantwoord inkopen en circulair inkopen in de zorg.

Subsidies: Caribisch Nederland afvalbeheer, Chemische recycling kunststoffen en Overige subsidies

Het subsidiebudget voor Caribisch Nederland afvalbeheer is een bijdrage aan de BES-eilanden en hoort om die reden op het financieel instrument «bijdrage aan medeoverheden». Daarom wordt Het budget (€ 3,6 miljoen) overgeheveld van het financieel instrument «subsidies» naar het financieel instrument «bijdrage aan medeoverheden».

Het subsidiebudget voor Chemische recycling kunststoffen wordt verlaagd met € 5,5 miljoen. Enerzijds betreft het een overboeking van lenW naar het Ministerie van EZK (€ 5,1 miljoen) voor de pilot- en demoregeling CO₂-reductie Industrie in 2019. Anderzijds betreft het een overheveling naar overige subsidies (€ 0,4 miljoen) voor een subsidie ten behoeve van het Nationaal Testcentrum Circulaire Plastics.

Het budget voor overige subsidies wordt verhoogd met € 1,8 miljoen. Als gevolg van de bij «Opdrachten: Uitvoering Duurzame productketens» vermelde herschikking in het kader van geplande uitgaven voor subsidies duurzame productketens en natuurlijk kapitaal, is het budget verhoogd met € 1,0 miljoen. Hiernaast wordt € 0,4 miljoen overgeboekt van artikel 22 in het kader van de subsidie aan Milieu Centraal voor de onderwerpen gezond in en om het huis en tuin en milieurisico's. De subsidie ten behoeve van het Nationaal Testcentrum Circulaire Plastics (€ 0,4 miljoen) wordt verantwoord onder overige subsidies.

Bijdrage aan medeoverheden: Caribisch Nederland afvalbeheer

Het budget voor de bijdrage aan medeoverheden wordt verhoogd met € 3,6 miljoen. Dit betreft de overboeking van het budget (€ 3,6 miljoen) voor de uitgaven voor afvalbeheer Caribisch Nederland van subsidies naar dit instrument.

21.06 Natuurlijk kapitaal

Opdrachten: Innovaties bouw

Het opdrachtenbudget voor innovaties bouw wordt verlaagd met € 5 miljoen. Dit betreft een overboeking naar artikel 11 van het Infrastructuurfonds voor een opdracht aan RWS in het kader van innovaties in de Grond- Weg- en Waterbouw.

Artikel 22 Omgevingsveiligheid en milieurisico's

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 22 (Bedragen x € 1.000)

22	Omgevingsveiligheid en milieurisico's	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amendementen (2)	Stand Vastgestelde Begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
	Verplichtingen	29.349		29.349	- 3.919	25.430	- 1.762	- 269	- 218	- 255	- 237
	Uitgaven	33.802		33.802	- 1.652	32.150	- 1.993	- 419	- 368	- 255	- 237
	waarvan juridisch verplicht 90%					87%					
22.01	Veiligheid chemische stoffen	7.345		7.345	- 626	6.719	394	389	440	553	571
22.01.01	Opdrachten	4.773		4.773	- 1.095	3.678	174	169	220	333	351
22.01.02	Subsidies	235		235	30	265					
	- NANoREG										
	- Overige subsidies	235		235	30	265					
22.01.03	Bijdrage aan agentschappen	2.337		2.337	439	2.776	220	220	220	220	220
	- waarvan bijdrage aan RWS	2.337		2.337	219	2.556					
22.01.05	Overige bijdragen				220	220	220	220	220	220	220
	- Bijdragen aan internationale organisaties										
22.02	Veiligheid biotechnologie	2.770		2.770	150	2.920	- 1.000				
22.02.01	Opdrachten	2.770		2.770	150	2.920	- 1.000				
22.02.05	Bijdragen aan internationale organisaties										
22.03	Veiligheid bedrijven en transport	23.687		23.687	- 1.176	22.511	- 1.387	- 808	- 808	- 808	- 808
22.03.01	Opdrachten	4.251		4.251	1.246	5.497	2.313	2.386	9.486	18.786	18.786
	- Omgevingsveiligheid	1.979		1.979	- 873	1.106	- 81				
	- Overige opdrachten	2.272		2.272	2.119	4.391	2.394	2.386	9.486	18.786	18.786
22.03.02	Subsidies	14.869		14.869	- 3.124	11.745	- 3.700	- 3.194	- 10.294	- 19.594	- 19.594
	- Asbest	10.783		10.783	- 1.983	8.800	- 2.894	- 3.194	- 10.294	- 19.594	- 19.594
	- Overige subsidies	4.086		4.086	- 1.141	2.945	- 806				
22.03.03	Bijdrage aan agentschappen	1.521		1.521	486	2.007					
	- waarvan bijdrage aan RWS	1.521		1.521	486	2.007					
22.03.04	Bijdragen aan medeoverheden										
	- Bijdragen programma				101	101					
22.03.05	Externe Veiligheid										
	Bijdragen aan internationale organisaties										
22.03.09	Inkomensoverdrachten	3.046		3.046	115	3.161					
Ontvangsten		250		250		250					

Verplichtingen

De lagere verplichtingen van € 3,9 miljoen komen voor een deel voort uit de subsidieregeling asbest. De totale hoogte van de subsidieregeling asbest bedroeg € 75 miljoen, hiervan resteert nog € 8,8 miljoen. Deze gelden zullen in 2019 uitgekeerd worden. De verplichting wordt hiervoor zoals gebruikelijk al een jaar eerder, in 2018, aangegaan. Teneinde over voldoende verplichtingenruimte te beschikken is hiertoe verplichtingenruimte (€ 2,4 miljoen) naar voren gehaald van 2019 naar 2018 zoals reeds toegelicht bij de Tweede Suppletoire begroting 2018 (*Kamerstukken II* 2018–2019, 35 095 XII, nr. 2). Verder betreft het met name verplichtingen ten behoeve van Ctgb (€ 1 miljoen) (zie toelichting bij «Veiligheid chemische stoffen»).

22.01 Veiligheid chemische stoffen

Opdrachten

Het opdrachtenbudget op het artikelonderdeel veiligheid chemische stoffen wordt verlaagd met € 1,1 miljoen. Dit betreft met name een overboeking van lenW naar LNV (€ 1 miljoen) ten behoeve van de Ctgb (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Met deze bijdrage worden de activiteiten op bezwaar en beroep, Europese stofbeoordeling, beleidsadvisering en de kosten van overgehevelde taken gefinancierd.

22.03 Veiligheid bedrijven en transport

Opdrachten: Overige opdrachten

Het budget overige opdrachten op het artikelonderdeel veiligheid bedrijven en transport wordt verhoogd met € 2,1 miljoen. De overige opdrachten bestaan met name uit het ophogen van het opdrachtenbudget (€ 2,0 miljoen) voor beleid ten aanzien van aanpak van asbest. De subsidieregeling verwijderen asbestdaken heeft het vastgestelde plafond van € 75 miljoen in 2019 bereikt. De subsidieregeling is daarmee beëindigd. De resterende middelen (€ 2,0 miljoen) op de budgetplaats subsidies in 2019 en in latere jaren worden daarom overgeboekt naar de opdrachten budgetplaats ten behoeve van het verstrekken van diverse opdrachten die verband houden met het onderwerp asbest.

Subsidies: Asbest en Overige subsidies

Het budget voor subsidies Asbest op het artikelonderdeel veiligheid bedrijven en transport wordt verlaagd met € 2 miljoen, zie toelichting hierboven bij «Opdrachten: overige opdrachten».

Het lagere budget (€ 1,1 miljoen) voor overige subsidies betreft met name een overboeking naar artikel 98 Apparaat ter dekking van detacheringen Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (€ 0,7 miljoen), het voorschot 2019 ten behoeve van de inkomensoverdracht mesothelioomslachtoffers aan de Sociale Verzekeringsbank (€ 0,1 miljoen) en een herschikking ten behoeve van het taakveld uitvoering stoffen, milieu en gezondheid (€ 0,3 miljoen).

Artikel 23 Meteorologie, seismologie en aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 23 (Bedragen x € 1.000)

23	Meteorologie, seismologie en aardobservatie	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- steelde Begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
Verplichtingen		53.728		53.728		53.728					
Uitgaven		52.786		52.786		52.786					
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		100%				100%					
23.01	Meteorologie en seismologie	31.151		31.151		31.151					
23.01.03	Bidrage aan het agentschap KNMI	30.211		30.211		30.211					
	– Meteorologie	29.259		29.259		29.259					
	– Seismologie	952		952		952					
23.01.05	Bidragen aan internationale organisaties	940		940		940					
	– Contributie WMO (HGIS)	940		940		940					
23.02	Aardobservatie	21.635		21.635		21.635					
23.02.03	Bidrage aan het agentschap KNMI	21.635		21.635		21.635					
	– Aardobservatie	21.635		21.635		21.635					
Ontvangsten											

De wijzigingen bij Eerste suppletoire wet binnen dit artikel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

Artikel 24 Handhaving en toezicht

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 24 (Bedragen x € 1.000)

24	Handhaving en toezicht	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2020 (7)	Mutaties 2021 (8)	Mutaties 2022 (9)	Mutaties 2023 (10)	Mutaties 2024 (11)
	Verplichtingen	108.072		108.072	10.000	118.072	12.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	Uitgaven	108.072		108.072	10.000	118.072	12.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	Waarvan juridisch verplicht 100%										
						100%					
24.01	Handhaving en toezicht	108.072		108.072	10.000	118.072	12.000	15.000	15.000	15.000	15.000
24.01.03	Bijdragen aan agentschap- pen	108.072		108.072	10.000	118.072	12.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	Ontvangsten										

Verplichtingen

Op de lenW-begroting worden middelen toegevoegd voor de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) om urgente knelpunten aan te pakken en invulling te geven aan de risicogerichte aanpak. Het betreft € 10 miljoen in 2019, € 12 miljoen in 2020 en vanaf 2021 € 15 miljoen structureel.

24.01 Handhaving en Toezicht

Opdrachten

Zie toelichting verplichtingen.

Artikel 25 Brede doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 25 (Bedragen x € 1.000)

25	Brede doeluitkering	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)	Mutaties 2020 (7)	Mutaties 2021 (8)	Mutaties 2022 (9)	Mutaties 2023 (10)	Mutaties 2024 (11)
	Verplichtingen	898.544		898.544	- 78	898.466	- 24.992	- 14.189			
	Uitgaven	899.965		899.965	32.756	932.721					
	<i>waarvan juridisch verplicht</i>	100%				100%					
25.01	Brede doeluitkering	899.965		899.965	32.756	932.721					
	Ontvangsten										

25.01 Brede doeluitkering

De mutatie eerste suppletoire begroting (€ 32,8 miljoen) betreft de dekking van de uitgaven voor de jaarlijkse Brede Doeluitkeringen (BDU) aan de Stadsregio Amsterdam en de Metropoolregio Rotterdam – Den Haag – (€ 12,5 miljoen) en de uitgaven in het kader van het kwaliteitsprogramma Blankenburgverbinding (€ 20,2 miljoen). Conform de wet BDU zijn vorig jaar de bedragen als verplichting vastgelegd. Deze dekking van de uitgaven was voorzien op het Infrastructuurfonds vanuit artikel 12 Hoofdwegennet.

Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 26 (Bedragen x € 1.000)

26	Bijdrage investeringsfondsen	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)=(3)+(4)	Mutaties 2020 (7)	Mutaties 2021 (8)	Mutaties 2022 (9)	Mutaties 2023 (10)	Mutaties 2024 (11)
	Verplichtingen	7.795.954		7.795.954	- 329.126	7.466.828	- 331.803	- 267.787	- 296.319	170.540	173.426
	Uitgaven	7.795.954		7.795.954	- 329.126	7.466.828	- 331.803	- 267.787	- 296.319	170.540	173.426
26.01	Bijdrage Infrastructuurfonds	6.921.916		6.921.916	- 324.635	6.597.281	- 327.229	- 272.093	- 301.526	165.543	168.429
26.02	Bijdrage Deltafonds	874.038		874.038	- 4.491	869.547	- 4.574	4.306	5.207	4.997	4.997
	Ontvangsten										

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties zijn een weerspiegeling van de onderstaande kasmutaties.

26.01 Bijdrage aan het Infrastructuurfonds

De bijdrage vanuit Hoofdstuk XII aan het Infrastructuurfonds voor het jaar 2019 wordt met € 324,6 miljoen verlaagd. De belangrijkste mutaties zijn:

- De inpassing van de DBFM-conversie van de projecten Blankenburg en A16 Rotterdam. Hierbij worden budgettaire reeksen omgezet om aan de beschikbaarheidsvergoedingen te kunnen voldoen. Zie hiervoor ook de 1e suppletoire begroting Infrastructuurfonds 2019.
- Diverse overboekingen van het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII. De belangrijkste overboekingen worden toegelicht in paragraaf 2.1 Overzicht uitgaven- en ontvangstenmutaties.

26.02 Bijdrage aan het Deltafonds

De bijdrage vanuit Hoofdstuk XII aan het Deltafonds voor het jaar 2019 wordt met € 4,5 miljoen verlaagd. De belangrijkste mutatie is een overboeking van het Deltafonds naar Hoofdstuk XII voor de uitvoering van het tijdelijke impulsprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

Artikel 97 Algemeen departement**Budgettaire gevolgen van beleid artikel 97 (Bedragen x € 1.000)**

97	Algemeen departement	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)	Mutaties 2020 (7)	Mutaties 2021 (8)	Mutaties 2022 (9)	Mutaties 2023 (10)	Mutaties 2024 (11)
Verplichtingen		50.214		50.214	21.162	71.376	- 106	- 155	- 22		
waarvan juridisch verplicht											
Uitgaven		62.073		62.073	29.153	91.226	54	4			
97.01	Algemeen departement	57.073		57.073	29.153	86.226	54	4			
97.01.01	Opdrachten	28.815		28.815	29.153	57.968	54	4			
	– Overige Opdrachten	2.845		2.845	– 10	2.835	10	10			
	– Regeringsvliegtuig	6.737		6.737	28.315	35.052					
	– van A naar Beter	1.878		1.878		1.878					
	– Ext. juridische adv.	1.578		1.578		1.578					
	– DCC	7.069		7.069		7.119	50				
	– Onderzoeksproj.	1.629		1.629	– 256	1.373	– 6	– 6			
	– Overig alg. depart.	854		854		854					
	– Onderzoeken PBL	2.345		2.345	1.060	3.405					
	– Onderzoeken ANVS	3.880		3.880	– 6	3.874					
97.01.02	Subsidies	1.255		1.255		1.255					
	– Overige Subsidies	1.255		1.255		1.255					
97.01.03	Bijdragen aan agentschap- pen	21.765		21.765		21.765					
	– Waarvan bijdrage aan agentschap ILT	12.476		12.476		12.476					
	– Waarvan bijdrage aan agentschap KNMI	109		109		109					
	– Waarvan bijdrage aan agentschap KNMI	104		104		104					
	– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	292		292		292					
	– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	330		330		330					
	– Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	2.010		2.010		2.010					
	– Dienstverlening RIVM	2.283		2.283		2.283					
	– Dienstverlening RIVM	4.161		4.161		4.161					
97.01.06	Bijdragen aan ZBO's/RWT's	5.238		5.238		5.238					
	StAB	5.238		5.238		5.238					
97.02	Sanering Thermphos	5.000		5.000		5.000					
97.02.02	Subsidies	5.000		5.000		5.000					
	Sanering Thermphos	5.000		5.000		5.000					
Ontvangsten		1.101		1.101	800	1.901					

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties op dit artikel hangen voornamelijk samen met de overlopende verplichting uit 2018 ten behoeve van de aanschaf van het nieuwe regeringsvliegtuig.

97.01 lenW-brede programmamiddelen

Opdrachten

De extra uitgaven betreft het niet betaalde deel van de gereserveerde gelden uit 2018 voor de aanschaf van het nieuwe Regeringsvliegtuig. Deze middelen worden aan de lenW begroting 2019 toegevoegd, omdat een deel van de betalingen in 2019 plaatsvindt.

Tevens verwacht PBL extra opdrachten voor onderzoeksprogramma's van o.a. de Europese Commissie en DG Water en Bodem

Ontvangsten

De verhoging betreft voornamelijk de opbrengst van de onderzoeksopdrachten van PBL vanuit de Europese Commissie.

Artikel 98 Apparaat van het kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 98 (Bedragen x € 1.000)

98	Apparaatsuitgaven kerndepartement	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amendementen (2)	Stand Vastgestelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)	Mutaties 2020 (6)	Mutaties 2021 (7)	Mutaties 2022 (8)	Mutaties 2023 (9)	Mutaties 2024 (10)
	Verplichtingen	293.059		293.059	6.648	299.707	915	1.710	1.973	2.525	2.558
	Uitgaven	299.115		299.115	13.348	312.463	2.123	2.771	2.615	2.525	2.558
98.01	Personele uitgaven	223.422		223.422	10.501	233.923	2.273	2.141	1.985	1.835	1.705
	– waarvan eigen personeel	193.622		193.622	7.110	200.732	2.348	2.068	1.912	1.912	1.782
	– waarvan externe inhuur	21.241		21.241	3.391	24.632	– 75	73	73	– 77	– 77
	– waarvan overige personele uitgaven	8.559		8.559		8.559					
98.02	Materiele uitgaven	75.693		75.693	2.847	78.540	– 150	630	630	690	853
	– waarvan ICT	20.383		20.383	3.491	23.874					
	– waarvan bijdrage aan SSO's	34.527		34.527	210	34.737	1	1	1	1	0
	– waarvan overige materiële uitgaven	20.783		20.783	– 854	19.929	– 151	629	629	689	853
	Ontvangsten	5.430		5.430	6.651	12.081					

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties hangen samen met onderstaande toelichtingen op de uitgaven. Het verschil betreft eerdere verplichtingschuiven naar 2018.

98.01 Personele uitgaven

De verhoging van de uitgaven eigen personeel betreft o.a. de bijdragen vanuit de Europese Commissie (€ 1,2 miljoen) en EZK (€ 1,4 miljoen) aan PBL voor onderzoeksprogramma's en een bijdrage van RWS aan de exploitatie van het Standaard platform (€ 1,3 miljoen). Daarnaast betreft het de (voorbereidingskosten) kilometerheffing vrachtverkeer (€ 0,8 miljoen), het project Smart Mobility (€ 0,5 miljoen) en beheerskosten Sap t.b.v. Buitenlandse Zaken (€ 0,5 miljoen). Ook vindt er een overboeking plaats van artikel 22 ter dekking van noodzakelijke detacheringen voor Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (OenM € 0,8 miljoen).

De toename externe inhuur betreft een bijdrage vanuit Canada, UK en Denemarken voor de realisatie van het programma Global Commission on Adaption (€ 1,5 miljoen) en een overheveling vanuit het IF voor de Vrachtwagenheffing (€ 1,7 miljoen).

98.02 Materiële uitgaven

De toename van uitgaven aan ICT betreft voornamelijk de verrekening met Buitenlandse Zaken voor de beheerskosten SAP (€ 1,6 miljoen). Daarnaast verwacht PBL meerkosten voor de transitie naar SSC Campus (€ 0,8 miljoen) en extra contractonderzoek vanuit de Europese Commissie (€ 0,2 miljoen).

Ontvangsten

De hogere ontvangsten zijn onder andere het gevolg van verwachte externe ontvangsten voor onderzoeksopdrachten bij het Planbureau voor de leefomgeving (€ 1,2 miljoen), een bijdrage van Buitenlandse Zaken in de beheerskosten SAP (€ 2,1 miljoen), en een bijdrage van € 1,5 miljoen vanuit Canada, UK en Denemarken voor de realisatie van het programma Global Commission on Adaption (voor de overige ontvangsten voor GCA, zie toelichting artikel 19).

Daarnaast betreft het ontvangsten van agentschappen voor uitgaven bedrijfsvoering als gevolg van interne leveranties binnen apparaat en een bijdrage van RWS aan de exploitatie van het Standaard platform (€ 1,3 miljoen).

Artikel 99 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid: beleidsartikel 99 (Eerste suppletoire begroting jaar 2019) (Bedragen x € 1.000)

99	Nominaal en onvoorzien	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NwW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Supple- toire Begroting (4)	Stand 1e Supple- toire Begroting (5)	Mutaties 2020 (7)	Mutaties 2021 (8)	Mutaties 2022 (9)	Mutaties 2023 (10)	Mutaties 2024 (11)
	Verplichtingen	- 15.973		- 15.973	211.726	195.753	201.844	201.176	194.984	200.942	189.126
	Uitgaven	- 15.992		- 15.992	211.726	195.734	201.844	201.176	194.984	200.942	189.126
99.01	Nominaal en onvoorzien	- 15.992		- 15.992	211.726	195.734	201.844	201.176	194.984	200.942	189.126
	Ontvangsten										

99.01 Nominaal en Onvoorzien

Het betreft grotendeels de ontvangen Loon- en Prijsbijstelling (€ 213,8 miljoen in 2019). Deze middelen worden bij Ontwerpbegroting 2019 toebedeeld binnen Hoofdstuk XII en het Infrastructuurfonds en het Deltafonds. Tevens is er € 5 miljoen toegevoegd voor een maatregel van asbest- naar duurzaam. Verder is € 3,6 miljoen van de bij Eerste suppletoire begroting 2018 toegevoegde middelen Cyber-security toebedeeld aan het Deltafonds (€ 3 miljoen) en artikel 98 (€ 0,6 miljoen).

Daarnaast wordt de taakstellende onderuitputting op artikel 99 nominaal en onvoorzien budgettair ingevuld op de beleidsbegroting van lenW.

2.4 De agentschappen

Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften worden hieronder de exploitatie- en kasstroomoverzichten opgenomen van agentschappen waarbij sprake is van cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan 5 procent van de oorspronkelijk vastgestelde begroting of cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan € 20 miljoen ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting.

Rijkswaterstaat

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap Rijkswaterstaat. 1e Suppletoire begroting 2019 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	2.238.924	2.364	2.241.288
Omzet nog uit te voeren werkzaamheden	0	164.603	164.603
Omzet overige departementen	31.251	24.213	55.464
Omzet derden	184.657	27.401	212.058
Rentebaten	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	3.000	0	3.000
Totaal baten	2.457.832	218.581	2.676.413
Lasten			
Apparaatskosten	1.060.001	37.467	1.097.468
– Personele kosten	818.108	37.467	855.575
– <i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>752.691</i>	<i>38.967</i>	<i>791.658</i>
– <i>Waarvan inhuur externen</i>	<i>63.917</i>	<i>0</i>	<i>63.917</i>
– <i>Waarvan overige personele kosten</i>	<i>1.500</i>	<i>– 1.500</i>	<i>0</i>
– Materiele kosten	241.893	0	241.893
– <i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>30.000</i>	<i>0</i>	<i>30.000</i>
– <i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>56.000</i>	<i>0</i>	<i>56.000</i>
– <i>Waarvan overige materiele kosten</i>	<i>155.893</i>	<i>0</i>	<i>155.893</i>
Onderhoud	1.342.978	192.396	1.535.374
Rentelasten	5.878	– 5.075	803
Afschrijvingskosten	39.975	– 15.207	24.768
– Materieel	38.500	– 14.435	24.065
– <i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>6.000</i>	<i>– 1.432</i>	<i>4.568</i>
– <i>Waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>32.500</i>	<i>– 13.003</i>	<i>19.497</i>
– Immaterieel	1.475	– 772	703
Overige lasten	0	0	0
– Dotaties voorzieningen	0	0	0
– Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal lasten	2.448.832	209.581	2.658.413
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuit- oefening	9.000	9.000	18.000

Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	9.000	9.000
Saldo van baten en lasten	9.000	0	9.000
Dotatie aan reserve Rijksrederij	9.000	0	9.000
Te verdelen resultaat	0	0	0

Toelichting

Baten

Omzet moederdepartement

De hogere omzet moederdepartement wordt met name veroorzaakt door de toekenning van middelen voor de eerste tranche van de korte termijn fileaanpak (€ 37,1 mln., waarvan € 14,4 mln. in 2019) en een bijdrage vanuit de klimaatenvolpoe tranche 2019 voor de opdracht Circulaire Economie: Recycling en hergebruik van asfalt, beton en staal in de infrastructurele sector (€ 5,0 mln. in 2019). Tegenover deze verhogingen staat een aantal verlagingen van de omzet moederdepartement. De voornaamste verlaging betreft de meevaller op het programma Meer Kwaliteit Leefomgeving, welke is overgeheveld naar de investeringsruimte van het Hoofdwegennet (€ 27,8 mln. waarvan € 17,6 mln. in 2019).

Omzet nog uit te voeren werkzaamheden

Een deel van de kosten Beheer en Onderhoud wordt dit jaar gefinancierd vanuit de balanspost Nog Uit Te Voeren Werkzaamheden (NUTW). Dit betekent dat de balanspost NUTW dit jaar naar verwachting zal afnemen met € 164,6 mln. van € 524,2 mln. ultimo 2018 naar € 359,6 mln. ultimo 2019.

Omzet overige departementen

De hogere omzet overige departementen wordt met name veroorzaakt door de apparaats- en programmakosten die RWS bij het Ministerie van BZK en het Ministerie van EZK in rekening brengt voor de werkzaamheden in het kader van Beleidsondersteuning en Advisering en de Omgevingswet.

Omzet derden

De hogere omzet derden wordt met name veroorzaakt door de opbrengsten in het kader van Werken voor en met Partners, de opbrengsten uit schaderijden en schadevaren ter dekking van de kosten van reparatiewerkzaamheden en de opbrengsten vanuit de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBD) en de Nationale Databank Wegverkeersgegevens (NDW).

Lasten

Personele kosten

De hogere personele kosten zijn met name het gevolg van de CAO loonstijging per 1 juli 2018 van 3% en het aantrekken van capaciteit voor de toegenomen productieopgave van RWS, waaronder de korte termijn fileaanpak, en voor het Werken voor en met Partners.

Onderhoud

De hogere verwachte uitgaven voor Beheer en Onderhoud worden met name veroorzaakt doordat een deel van de werkzaamheden die in eerdere jaren waren gepland dit jaar in uitvoering wordt genomen. Deze werkzaamheden worden gefinancierd vanuit de balanspost Nog Uit Te Voeren Werkzaamheden (NUTW). Dit betekent dat de balanspost NUTW dit jaar naar verwachting zal afnemen met € 164,6 mln. van € 524,2 mln. ultimo 2018 naar € 359,6 mln. ultimo 2019. Bij de begroting 2020 zal in bijlage 4 Instandhouding nader op de balanspost NUTW worden ingegaan.

Rentelasten

De rentelasten zijn naar beneden bijgesteld omdat de rentepercentages in de afgelopen jaren sterk zijn gedaald. Daarnaast zijn de investeringen zowel in het lopende jaar als de afgelopen jaren lager dan van tevoren gepland.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn naar beneden bijgesteld omdat zowel de investeringen in het lopende jaar als de afgelopen jaren lager zijn dan van tevoren gepland.

Agentschapsdeel Vpb-lasten

Het Agentschap RWS verzorgt activiteiten die tot het departement IenW horen en voor anderen. Voor een aantal activiteiten is RWS belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Het bedrag van € 9 mln. is gebaseerd op de voorlopige aanslag Vpb-aangifte 2018.

Kasstroomoverzicht Baten-lastenagentschap Rijkswaterstaat. 1e Suppletoire begroting 2019 (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Stand 1e suppletoire begroting
1. Rekening courant RHB 1 januari 2019	303.413	468.825	772.238
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	2.457.832	53.978	2.511.810
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 2.408.857	- 233.788	- 2.642.645
2 Totaal operationele kasstroom	48.975	- 179.810	- 130.835
Totaal investeringen (-/-)	- 108.110	82.663	- 25.447
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			0
3. Totaal investeringskasstroom	- 108.110	82.663	- 25.447
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)		- 1.043	- 1.043
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	8.600		8.600
Aflossingen op leningen (-/-)	- 19.686	1.415	- 18.271
Beroep op leenfaciliteit (+)	71.381	- 46.781	24.600

	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Stand 1e suppletoire begroting
4. Totaal financieringskasstroom	60.295	- 46.409	13.886
5. Rekening courant RHB 31 december 2019 (=1+2+3+4)	304.573	325.269	629.842
(noot: maximale roodstand 0,5 miljoen euro)			

Toelichting

Rekening courant RHB 1 januari 2019

Dit is de mutatie naar de werkelijke stand per 1-1-2019. Voor een uitgebreide toelichting zie het jaarverslag 2018.

Operationele kasstroom

De ontvangsten binnen de operationele kasstroom zijn gestegen als gevolg van de verhoogde omzet moederdepartement, omzet overige departementen en omzet derden. De uitgaven binnen de operationele kasstroom zijn, naast de verhoogde omzet, met name gestegen doordat een deel van de werkzaamheden die in eerdere jaren waren gepland dit jaar in uitvoering wordt genomen. Dit sluit aan bij de verwachte afname van de balanspost NUTW.

Investeringskasstroom

De investeringen zijn met name naar beneden bijgesteld als gevolg van het besluit van RWS om in het vlootvervangingsprogramma van de Rijksrederij een pas op de plaats te maken en zeker te stellen dat de schepen bij oplevering voldoen aan de gestelde eisen.

Financieringskasstroom

De eenmalige uitkering aan het moederdepartement betreft het uitkeren van het surplus van het Eigen Vermogen aan de eigenaar, op basis van de Regeling agentschappen. Het beroep op de leenfaciliteit is naar beneden bijgesteld als gevolg van de lagere investeringen.

Inspectie Leefomgeving en Transport

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap ILT 1° Suppletoire begroting 2019 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties (+of-) 1e suppletoire begroting	(3 = 1+2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	120.548	10.000	130.548
Omzet overige departementen	875	0	875
Omzet derden	24.156	0	24.156
Rentebaten	50	0	50
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	145.629	0	155.629
Lasten			
Apparaatskosten	144.861	10.000	154.861

Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties (+of-) 1e suppletoire begroting	(3 = 1+2) Totaal geraamd
– Personele kosten	108.413	10.000	118.413
Waarvan eigen personeel	103.753	10.000	113.753
Waarvan externe inhuur	4.460	0	4.460
Waarvan overige personele kosten	200	0	200
– Materiele kosten	36.448	0	36.448
Waarvan apparaat ICT	200	0	200
Waarvan bijdrage aan SSO's	17.290	0	17.290
Waarvan overige materiele kosten	18.958	0	18.958
Rentelasten	0	0	0
Afschrijvingskosten	668	0	668
– Materieel	668	0	668
Waarvan apparaat ICT	0	0	0
Waarvan overig materiele afschrijvingskos- ten	668	0	668
Overige lasten	0	0	0
– Dotatie voorziening	100	0	100
– Bijzonder lasten	100	0	100
Totaal lasten	145.629	0	155.629
Saldo van Baten en Lasten	0	0	0

Toelichting

Baten

Omzet Moederdepartement

Via de lenW-begroting worden middelen toegevoegd (€ 10 miljoen) voor de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) om urgente knelpunten aan te pakken en invulling te geven aan de risicogerichte aanpak.

Lasten

Personele kosten

De stijging in de personele kosten zijn het gevolg van de toevoeging van extra middelen van het moederdepartement en worden ingezet om urgente knelpunten aan te pakken en invulling te geven aan de risicogerichte aanpak.

Kasstroomoverzicht Baten-lastenagentschap ILT 1e Suppletoire begroting (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	1 Vastgestelde begroting	2 Mutaties (+of-) 1e suppletoire begroting	3 = (1) + (2) Totaal geraamd
1. Rekening courant RHB 1 januari 2019			
	20.083	14.683	34.721
Totaal ontvangsten operationele kas	145.629	10.000	155.629
Totaal uitgaven operationele kas	– 148.861	– 6.000	– 154.861
2. Totaal operationele kasstroom	– 3.232	4.000	768
Totaal investeringen	– 200	0	– 200
Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	0	0

Omschrijving	1 Vastgestelde begroting	2 Mutaties (+of-) 1e suppletoire begroting	3 = (1) + (2) Totaal geraamd
3. Totaal investeringskasstroom	- 200	0	- 200
Eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0
Eenmalige Storting moederdepartement	0	0	0
Aflossingen op leningen	0	0	0
Beroep op leenfaciliteit	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	0	0	0
5. Rekening courant RHB 31 december 2019	16.651	18.638	35.289

Toelichting

Rekening courant RHB 1 januari 2019

Dit is de mutatie om de rekening courant aan te sluiten op de werkelijke stand per 1-1-2019.

Operationele kasstroom

Dit betreft een technische correctie zodat het kasstroomoverzicht weer aansluit op de staat van baten en lasten.

Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap KNMI 1° Suppletoire begroting 2019 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1° suppletoire begroting	(3 = 1+2) Totaal geraamd
Baten			
Omzet moederdepartement	55.303	400	55.703
Omzet overige departementen	2.930		2.930
Omzet derden	24.809		24.809
Rentebaten			
Vrijval voorzieningen			
Bijzondere baten			
Totaal baten	83.042	400	83.442
Lasten			
Apparaatskosten	46.521	400	46.921
– Personele kosten	32.141	150	32.291
Waarvan eigen personeel	31.345	150	31.495
Waarvan externe inhuur	744		744
Waarvan overige personele kosten	52		
– Materiële kosten	25.828	250	26.078
Waarvan apparaat ICT	11.546		11.546
Waarvan bijdrage aan SSO's	4.075		4.075
Waarvan overige materiele kosten	10.207	250	10.457
Rentelasten			
Afschrijvingskosten	3.438		3.438
– Materieel	3.038		3.038
Waarvan apparaat ICT			

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1° suppletoire begroting	(3 = 1+2) Totaal geraamd
– Immaterieel	400		400
Overige lasten			–
– Aardobservatie	21.635		21.635
– Dotatie voorziening			–
– Bijzondere lasten			–
Totaal lasten	83.042	400	83.442

Saldo van baten en lasten

Toelichting

Baten

Omzet Moederdepartement

De omzet moederdepartement stijgt door een aanvullende opdracht vanuit het departement (Directoraat-generaal Water en Bodem) in het kader van het project «Verbeterde Voorspelling» (€ 0,4 miljoen).

Lasten

Personele kosten

Voor het uitvoeren van de aanvullende opdracht in het kader van het project «Verbeterde Voorspelling» nemen de personele kosten toe met € 0,4 miljoen. Hiervan heeft € 0,15 miljoen betrekking op het beschikbaar stellen van de benodigde capaciteit (circa 1 Fte; zie «*waarvan eigen personeel*»), is € 0,2 miljoen benodigd voor uitbesteding en € 0,05 miljoen voor diverse overige materiële kosten (zie «*waarvan overige materiële kosten*»).

Kasstroomoverzicht KNMI 1° suppletoire begroting 2019 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastge- stelde begroting	(2) Mutaties 1° suppletoire begroting	(3 = 1+2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2019	2.830	10.282	13.112
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	3.438		3.438
Totaal uitgaven operationele kasstroom (–/–)	– 1.973	– 5.434	– 7.407
2. Totaal operationele kasstroom	1.465	– 5.434	– 3.969
Totaal investeringen (–/–)	– 2.373	– 3.237	– 5.610
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			
3. Totaal investeringskasstroom	– 2.373	– 3.237	– 5.610
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)			
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	300		300
Aflossingen op leningen (–/–)	– 2.029	340	– 1.689
Beroep op leenfaciliteit (+)	2.373	3.237	5.610
4. Totaal financieringskasstroom	644	3.577	4.221
5. Rekening-courant RHB 31 december 2019 (=1+2+3+4)	2.566	5.188	7.754

Toelichting

Rekening-courant RHB 1 januari 2019

Als gevolg van de jaarafsluiting is de stand aangepast conform de jaarrekening 2018. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de openstaande facturen (€ 4,4 miljoen) en een stijging van de vooruitontvangen bedragen voor (subsidie)projecten (€ 2,9 miljoen).

Operationele kasstroom

De hogere uitgaven worden veroorzaakt door een betaling aan SCC Campus voor de dienstverlening in 2018 (€ 4,6 miljoen) en een aanvullende diensten in het kader van de het project IT-Migratie (€ 0,9) miljoen.

Investeringskasstroom

De investeringskasstroom neemt toe vanwege een investering in de modernisering van de waarneemapparatuur.

Financieringskasstroom

De financieringskasstroom neemt toe door een beroep op de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën om de geplande investeringen voor 2019 uit te kunnen voeren (€ 3,2 miljoen). Daarnaast is de aflossing lager (€ 0,34 miljoen) doordat in 2018 minder beroep op de leenfaciliteit is gedaan dan begroot.